

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
Den 20. februar 2015

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 218 (Alm. del) af 26. januar 2015 stillet efter ønske fra Frank Aaen (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren skønne over Gini-effekten af aftaler om finansloven for 2014?

Svar

Aftalerne om Finansloven for 2014 omfatter en række nye initiativer samt fremrykkelse af en række tidligere besluttede initiativer i hhv. Aftale om skattereform, juni 2012 og Aftaler om Vækstplan DK, april 2013.

Det skønnes, at aftalerne om Finansloven for 2014 – inklusive virkningerne af de fremrykkede initiativer – isoleret set reducerer indkomstforskellene i 2014 med cirka 0,05 pct.point målt ved Gini-koefficienten, *jf. tabel 1*. Opgjort eksklusive virkningerne af de fremrykkede initiativer skønnes indkomstforskellene i 2014 reduceret med ca. 0,04 pct.-point målt ved Gini-koefficienten.

I fordelingsberegningen indgår som udgangspunkt de umiddelbare provenuvirkninger (opgjort efter indkomstskat, men før tilbageløb af moms og afgifter og uden saldoeffekt af afledt adfærd) af de dele af aftalen, der direkte påvirker husholdningernes disponible indkomster. Herudover indregnes ændringer i det offentlige forbrug som en provenuækvivalent ændring i de såkaldte udvidede forbrugsmuligheder (dvs. ændringen i den disponible indkomst tillagt værdien af ændringen i det offentlige forbrug).

Af den samlede reduktion af indkomstforskellene i 2014 kan ca. halvdelen (svarende til ca. 0,02 pct.point målt ved Gini-koefficienten) tilskrives initiativer, der direkte påvirker de disponible indkomster.

Det omfatter forhøjelsen af jobfradraget pr. arbejdstime for kontanthjælpsmodtagere med deltidsbeskæftigelse fra ca. 15 kr. til ca. 25 kr. pr. time og indsatsen mod hjemløshed blandt unge. Hertil kommer den aftalte fremrykkelse af forhøjelsen af det almindelige beskæftigelsesfradrag og det særlige beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere, som indgår i skattereformen fra 2012.

Finanslovaftalen indebærer, at det almindelige beskæftigelsesfradrag er højere, end det ellers ville have været, i perioden 2014-2017, hvorefter det har det samme niveau som i Aftale om skattereform fra 2012. Endvidere indføres det særlige be-

skæftigelsesfradrag for enlige forsørgere fuldt ud allerede i 2014, mod tidligere planlagt først i 2015.

Tabel 1
Oversigt over fordelingsvirkninger af aftaler om Finansloven for 2014

	Saldovirkning (efter tilbageløb og adfærd)	Indregnet I husholdningernes disponible indkomster (umiddelbart provenu) ¹⁾	Ændring i Gini- koefficient ²⁾
Virkning i 2014	Mio. kr.	Mio. kr.	Pct.-point
Nye initiativer i alt	-1.891	1.355	-0,06
- Med fordelingsvirkning	-1.266	1.355	-0,06
- Uden fordelingsvirkning	-625	0	0
Fremrykkelse af tidligere initiativer i alt	-1.355	1.025	-0,01
- Med fordelingsvirkning	-595	1.025	-0,01
- Uden fordelingsvirkning ³⁾	-760	0	0
Finansiering i alt	3.253	-860	0,03
- Med fordelingsvirkning ⁴⁾	818	-860	0,03
- Uden fordelingsvirkning	2.435	0	0
Samlet aftale inkl. fremrykkelse af initiativer	7	1.520	-0,05
<i>Heraf:</i>			
- Indkomstoverførsler	-80 ⁵⁾	106	-0,01
- Offentligt forbrug (netto)	-370 ⁵⁾	389	-0,02
- Fremrykkelse af initiativer	-595 ⁵⁾	1.025	-0,01
Samlet aftale ekskl. fremrykkelse af initiativer	-450⁵⁾	495	-0,04

- 1) De provenuvirkninger, der indgår i fordelingsberegningerne, er opgjort før tilbageløb af moms og afgifter og ekskl. virkninger af afledt adfærd, mens saldo-virkninger er opgjort efter tilbageløb og afledt adfærd. Forskellen er navnlig relevant for initiativer, der direkte påvirker husholdningernes disponible indkomst, herunder ændringer i skatter og overførsler. Der anvendes en tilbageløbsfaktor på 24,5 pct. vedr. skattefrie overførsler og skatter og 5 pct. vedr. offentligt forbrug.
- 2) Tallene for virkning på Gini-koefficienten summer ikke til totalen som følge af afrundinger.
- 3) Fremrykkelsen af initiativer uden fordelingsvirkning omfatter erhvervsafgifter, der ikke direkte påvirker husholdningerne, men som over tid helt eller delvist må forventes overvæltet i lønninger og overførsler og derfor antages at indebære en omtrent proportional fremgang i rådighedsbeløbet for hele befolkningen. Virkningen på Gini-koefficienten antages derfor at være lig nul.
- 4) I fordelingsberegningerne ses bort fra finansieringen gennem lavere offentligt forbrug som følge af effektivisering af statens indkøbsprogram samt rebudgettering af landdistriktsmidler svarende til i alt ca. 168 mio. kr. i umiddelbart provenu.
- 5) Afspejler saldo-virkning af initiativer, der indgår i fordelingsberegningerne.

Anm.: Der er taget udgangspunkt i forudsætningerne på aftaletidspunktet, således kan enkelte provenuer være blevet justeret i forbindelse med den faktiske indbudgettering.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af 33 pct. stikprøve af befolkningen samt Aftaler om finanslov for 2014.

Den i finanslovsaftalen besluttede fremrykning af dele af afgiftslempelserne for virksomheder i Vækstplan DK antages at være fordelingsmæssigt neutral. Under normale konkurrencevilkår må erhvervsskattelempelser forventes helt eller delvist overvæltet i højere lønninger og gennem satsreguleringen også i højere indkomstoverførsler. Lavere afgifter for virksomhederne antages derfor beregningsteknisk at indebære en stort set proportional forhøjelse af den disponible indkomst for hele befolkningen og har dermed ingen virkning på Gini-koefficienten, jf. bl.a. også *Svar på Finansudvalgets spørgsmål 238 af 5. marts 2013*.

Den resterende del af finanslovsaftalens skønnede virkning på indkomstforskellene kan tilskrives fordelingsvirkningerne af de aftalte nettoændringer i det offentlige forbrug. Det offentlige forbrug påvirker ikke husholdningernes disponible indkomster direkte, men en forøgelse af værdien af den offentlige service mv. øger befolkningens såkaldte udvidede forbrugsmuligheder. Fordelingsvirkningerne af finanslovsaftalens virkning på det offentlige forbrug skønnes isoleret set at svare til en reduktion af indkomstforskellene på 0,02 pct.point målt ved Gini-koefficienten, jf. *tabel 1*.

Den samlede ændring i det offentlige forbrug afspejler nettovirkningen af henholdsvis nye initiativer og udmøntningen af afsatte reserver mv., som indgår i finansieringen af aftalerne. I fordelingsberegningerne indgår lempelser af det offentlige forbrug for ca. 1.250 mio. kr., der primært er målrettet udsatte børn og unge samt giver ældreplejen et varigt løft med godt 1 mia. kr. Blandt finansieringselementerne er indregnet reserver for i alt 860 mio. kr., hvilket dermed samlet set indebærer en nettostigning i det offentlige forbrug med ca. 390 mio. kr.

Generelt er fordelingsvirkningen af udmøntningen af reserver mv. holdt op imod en fordelingsvirkning af en generel forøgelse af det offentlige forbrug¹. Dvs. at det beregningsteknisk forudsættes, at afsatte reserver, der indgår som en del af finansieringen, alternativt kunne være anvendt svarende til fordelingen af det nuværende offentlige forbrug. Beregningsteknisk er provenuvirkningerne af initiativer vedrørende socialt udsatte børn og unge fordelt ud på kontanthjælpsmodtagere under 30 år med børn. Det indregnede provenu fordeles på baggrund af de berørte personers samlede antal uger på kontanthjælp i det indeværende år. Det stigende offentlige forbrug til ældreplejen forudsættes at følge fordelingen af det offentlige servicetræk inden for hjemmehjælp og plejehjem.

Det bemærkes, at de beregnede fordelingsvirkninger af offentligt forbrug generelt er forbundet med større usikkerhed end fordelingsvirkningerne af fx ændrede indkomstoverførsler.

¹ Det gælder med undtagelse af initiativer inden for social dumping og grøn omstilling, der finansieres gennem reserver afsat til samme områder. For disse er det forudsat, at udmøntningen af reserverne ingen fordelingsmæssige konsekvenser har, idet såvel finansieringen som initiativerne fordeles ligeligt på hele befolkningen. Herudover er der fordelingsberegningerne set bort fra besparelser på statens indkomstprogram som følge af effektiviseringer samt rebudgettering af landdistriktsmidler.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon